

Резюме

Бісюк О. С. Суб'єкти та умови викладу окремої думки у кримінальному судочинстві України.

Статтю присвячено дослідженню юридичної природи суб'єктів та умов викладу окремої думки у кримінальному судочинстві України. Визначено основні нормативно-правові аспекти, які регулюють відносини у даній сфері. Значна увага приділена автором питанню визначення умов, за яких суддя або присяжний може викласти законну та обгрунтовану окрему думку при колегіальному розгляді справи в суді.

Ключові слова: окрема думка судді, кримінальний процес, правова позиція.

Резюме

Бисюк Е. С. Субъекты и условия изложения особого мнения в уголовном судопроизводстве Украины.

Статья посвящена исследованию юридической природы субъектов и условий изложения особого мнения в уголовном судопроизводстве Украины. Определены основные нормативно-правовые аспекты, регулирующие отношения в данной сфере. Значительное внимание уделено автором вопросу определения условий, при которых судья или присяжный может выложить законное и обоснованное особое мнение при коллегиальном рассмотрении дела в суде.

Ключевые слова: особое мнение судьи, уголовный процесс, правовая позиция.

Summary

Bisiuk O. The subjects and the conditions of exposition of the separate opinion in Criminal Process of Ukraine.

The article investigates the legal nature of the separate opinion in Criminal Process of Ukraine. The main legal acts regulating relations in this area are examined. What is more, the author of the article pays special attention to the problem of the question to determine the conditions under which a judge or juror may express the legitimate and reasoned separate opinion in the collective consideration in court.

Key words: the separate opinion of judge, Criminal Process, the legal position.

УДК 616.89

MARCIN BRYŁA

mag. Marcin Bryła, Uniwersytet w Rzeszowie

NARKOTYCZNA ZALEŻNOŚĆ W ŚRODOWISKU MŁODZIEŻOWYM

W państwie polskim jest pewna dziedzina w której państwo ośmielię się powiedzieć działa po omacku. Nikt jak do tej pory nie wpadł na pomysł aby opracować jakieś normy dla bardzo popularnej ostatnimi czasami grupy towarów jakimi są narkotyki, zwłaszcza, że to bardzo dochodowy interes. Towary te są nielegalne jak wszyscy wiedzą więc ma ich nie być jednak pojawiają się i są powszechne w różnych środowiskach życia codziennego.

Z jednej strony mamy amfetaminę gdyż Polska jest znaczącym producentem na rynku Europejskim, z drugiej zaś strony całkiem nieźle prezentujemy się na produkcji plantacji konopi. Mamy także importowaną z Ameryki Południowej kokainę oraz heroinę, nie możemy też zapomnieć o dostępnych w prawie każdej dyskotecie tabletkach extasy. Celowo piszę prawie w każdej ponieważ kto szuka ten znajduje. Jeśli komuś wydawało się, że tzw dragi są domeną ćpunów to jest w mylnym błędzie. Narkomani są dla dilerów minimalnymi klientami. Prochy kupują wszyscy od gimnazjalistów po wyższe grupy społeczne wliczając w nie lekarzy, prokuratorów, sędziów itp. Właściwym określeniem byłoby, że wydaje się im, że kupują narkotyki bo to co jest w plastikowych torebkach to jedynie substancja przypominająca środki odurzające.

W latach 60 marihuana zawierała około 0,5 do 1 % THC natomiast teraz szanowni plantatorzy wpadli na genialny pomysł dodania środka spulchniającego trawę (BRIX). W przypadku dodania go do marihuany działa on tak, że trawa podczas palenia strzela i iskrzy się zamienia się w substancję przypominającą kamień. Stosowany też jest drobny piasek, lub też talk w celu zwiększenia objętości produktu końcowego. Podczas częstego palenia marihuany ochrzczonej talkiem może wystąpić zagrożenie pylicą krzemową. Często także dodawany jest cukier rozpuszczony w wodzie którym spryskuje się zioło. Poznać to zaś można po tym iż zioło jest sztywne, ciężko się pali ponadto drapie w gardło zaś podczas spalania cukru wydobywa się rakotwórcza substancja. Ostatnio często można spotkać się z trawą która ma tylko wspólną substancję czynną THC syntetyczną, opracowaną dzięki pomysłowości chemików. Często w dyskotekach można też spotkać jonty lub skręty zwane fajkami gwałtu są to najczęściej trawki zmieszane z kokainą lub amfetaminą.

Następnym popularnym środkiem jest amfetamina jeszcze dziesięć lat temu porcja amfetaminy zawierała do 30 % czystej amfetaminy, to już jednak nie powróci. Z danych KGP wynika, że najczęściej sprzedawaną mieszanką amfy było 17 % amfetaminy 55 % glukozy, 22 % kokainy, 3 % ketaminy i extasy. Obecnie na rynku średnia zawartość substancji przypominającej amfę to około 5–15 % czystej amfetaminy, reszta to kreatyna, suplementy diety, lub też gips budowlany.

W ostatnim czasie na ulicy dostępny był produkt przypominający amfetaminę w którym można było znaleźć kreatynę, skrobie, kofeinę, proszek do pieczenia, jak również płyn do produkcji ceramiki.

Następnym środkiem odurzającym jest kokaina inaczej zwana krakiem. Ze względu na to że nie jest to tani narkotyk także często jest poddawana modyfikacji. Ostatnio rozpoznany skład kraku to kokaina, glukoza, paracetamol, lidokaina, benzokaina, fenacetyna, kofeina, nie rzadko też drobniki ze szkła lamp jarzeniowych.

Mamy także extasy które powinny zawierać około 75 % MDMA i 25 % amfetaminy. Najczęściej extasy to mieszanka kilku procent MDMA, amfetaminy, kofeiny i glukozy. Jeżeli ktoś ma farta to trafi także na śladowe ilości efedryny i ketaminy.

Często bywa tak, że zażycie środka odurzającego prowadzi do stanu ostrego zatrucia, co często powoduje pojawienie się różnych zaburzeń w układzie oddechowym (zwolnienie, pogłębienie, niemiarkowość oddychania), w krążeniu krwi (zmiany skurczów serca, ciśnienia krwi i temperatury ciała) w układzie pokarmowym (zmiana łaknienia, nudności, wymioty). Pojawiają się też zaburzenia procesów poznawczych, spostrzegania, przeżywania emocji i zachowania.

Przyjmowanie substancji psychoaktywnej może wywoływać także zaburzenia psychotyczne w postaci zaburzeń spostrzegania tj (omamy, halucynacje, urojenia).

W latach siedemdziesiątych kiedy to zaczął narastać problem narkomanii Komitet Badań nad Nadużywaniem Marihuany i Innych Środków w USA wyodrębnił pięć różnych form przyjmowania substancji psychoaktywnych:

– zażywanie eksperymentalne – dotyczy zwłaszcza osób młodych, które w grupie rówieśniczej wielokrotnie wypróbują różne substancje, psychoaktywne w celu osiągnięcia oczekiwanych doznań

– zażywanie rekreacyjne – nazywane bywa również towarzyskim, gdyż narkotyk np. marihuana przyjmowany jest przez ten sam krąg osób znajomych, nie częściej niż raz w tygodniu, w celu przeżycia przyjemnych doznań

– zażywanie okolicznościowo-sytuacyjne – polega na tym, że osoba przyjmuje środek indywidualnie kilka razy w tygodniu lub rzadziej, stosownie do sytuacji osobistej, nasilenia stresu, w celu uzyskania poprawy samopoczucia i rozładowania napięcia

– zażywania intensywne – wiąże się z codziennym przyjmowaniem środka w celu zredukowania napięcia, poprawy samopoczucia i umożliwienia funkcjonowania

– zażywanie przymusowe – stałe i intensywne przyjmowanie środka z powodu uzależnienia i w celu uniknięcia objawów zespołu abstynencyjnego [3].

Obok rodziny drugim ważnym środowiskiem jest szkoła która w sposób bezpośredni i długotrwały oddziałuje na rozwój i osobowość dziecka w różnym wieku i w różnych okresach rozwoju psychofizycznego. Rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej jest równoznaczne z podjęciem nowej roli społecznej, poszerzeniem kręgu społecznego dziecka oraz zaangażowaniem się w nowe formy aktywności [5].

W strukturze organizacyjnej szkoły klasa zajmuje miejsce szczególne ze względu na rolę jaką odgrywa w procesie uspołecznienia, wychowania ucznia. Wokół klas toczy się całe życie szkół. Klasa nie jest wspólnotą lecz luźnym zbiorem osób [10].

Nie zmienia to faktu, że klasa pozostaje nadal podstawową komórką życia społecznego w szkole lub ja kto się mówi podstawową grupą docelową typu wychowawczego. Nie może zabraknąć także istotnej grupy socjalizacyjnej jaką jest grupa rówieśnicza.

Grupami rówieśniczymi są zarówno grupy nieformalne np: (paczki klasowe), czy (grupy podwórkowe) czy (osiedlowe) jak i formalne takie jak: grupy obozowe, kółka zainteresowań. Przynależność dziecka do grupy rówieśniczej znaczy dla niego bardzo wiele także z tego powodu, że zaspokajają jego potrzeby społeczne. Wśród potrzeb tych wyróżnić można potrzebę przynależności, potrzebę kontaktu z równymi sobie, potrzebę wymiany poglądów należy tutaj zaznaczyć bez udziału dorosłych oraz potrzebę uznania i akceptacji. Udział w grupie rówieśniczej uczy dziecko jeszcze jednej istotnej sprawy a mianowicie podporządkowania własnych dążeń interesom grupy, ponadto w grupach rówieśniczych istnieje zazwyczaj bardzo silny system kontroli społecznej [6].

Rozbicie rodziny brak odpowiedniej opieki nad dzieckiem niewłaściwy system oddziaływań lub nieudolność wychowawcza szkoły są najczęstszymi przyczynami tego, że niektórzy nieletni trafiają do nieformalnych grup przestępczych lub grup rówieśników, które pozostają w fazie wykolejenia. Negatywny wpływ tych grup na konkretne dziecko jest prawdopodobnie tym większy im więcej jego potrzeb zaspokajają ta grupa i im większy jest związek dziecka z tą grupą.

Proces wykolejenia społecznego rozpoczyna się zwykle od drobnych, społecznie negatywnych zachowań, na które praktycznie nie zwraca się uwagi lub też traktuje się je jako zachowania mało znaczące. Takie właśnie postawy dorosłych prowadzą do wytworzenia się niebezpieczeństwa utrwalenia się zaburzeń uspołecznienia. W przypadku wykolejenia się procesu u nieletnich główną rolę odgrywają wagary, picie alkoholu, używanie środków odurzających lub psychotropowych, ucieczki z domu oraz zachowania agresywne i przestępcze. W przypadku szkoły wagarowanie możemy zaliczyć do dwóch typów. Pierwszy z nich to przebywanie wychowanków poza szkołą i poza domem w godzinach zajęć szkolnych często w towarzystwie podobnych wagarowiczów, lub osób zaprzyjaźnionych lub nieco starszych. Drugim typem wagarowania to przebywanie w domu, realizuje się go za milczącą zgodą rodziców lub prawnych opiekunów. Obydwa typy wagarowania są niebezpieczne jednakże ten pierwszy z nich może doprowadzić do skutków bardziej negatywnych i trwałych przemian w życiu dziecka które będą trudne do wyeliminowania. W większości przypadków wagary są nierzadko objawem niepowodzeń w szkole i reakcją dziecka na te niepowodzenia. Systematyczne wagary są jednym z istotnych symptomów wykolejenia społecznego dziecka a ich związek ma niewątpliwie z późniejszą przestępczością [8].

Niebezpiecznym w procesie socjalizacji jest spożywanie przez dzieci, młodzież w naszym kręgu kulturowym alkoholu pod różnymi postaciami. W dużej mierze ten problem umyka rodzicom lub starają się tego nie zauważać, lub też chcą być nowoczesnymi rodzicami względem swych dzieci. Liczne badania dowodzą, że alkoholizm w środowisku rodzinnym i alkoholizowanie się dzieci są źródłem i katalizatorem rozmaitych innych zachowań patologicznych. Alkohol jest bezpośrednią częstą przyczyną przestępczości nieletnich a pośrednio powodem postępu w procesie wykolejenia się dziecka [1].

Znacznie bardziej poważne i niebezpieczne zagrożenie niesie za sobą inny typ uzależnienia mianowicie od środków odurzających lub psychotropowych. Nałogowi temu ulega zwykle młodzież szkół średnich, lecz zaobserwować można obniżenie się progu inicjacji co do środków odurzających lub psychotropowych. Przyczynami narkomanii w różnych przypadkach są zapewne różne czynniki takie jak: moda, niepowodzenia szkolne, zawody miłosne, chęć przynależności do grupy społecznej na której bardzo zależy dziecku czy też z którą tak bardzo się identyfikuje.

Najczęstszymi i najważniejszymi jednak powodami narkomanii pozostają wciąż, patologia życia rodzinnego, konflikty wewnątrzrodzinne oraz zaburzenia w pozarodzinnych kontaktach społecznych [7].

Skuteczność działań profilaktycznych zależy przede wszystkim od właściwego rozpoznania zagrożeń. Dobra diagnoza uzależniona jest z kolei od dokładanego i właściwego rozpoznania symptomów patologii w środowisku człowieka, a także w jego rozwoju. Obie mogą być jednocześnie źródłami patologii społecznych. Przykładowymi i najczęściej opisywanymi patologiami społecznymi są: brak szacunku dla norm współżycia społecznego i ignorowanie przepisów prawa, przejawiające się w agresji, wandalizmie, chuligaństwie, przestępczości, brak poczucia odpowiedzialności, popadanie w uzależnienia od nikotyny, alkoholu i narkotyków [2].

Uzależnienie od narkotyków podobnie jak choroba alkoholowa, na trwałe wpisały się w społeczny pejzaż Polski i krajów należących do cywilizacji zachodu. Co ciekawe nic nie wskazuje na to, aby młode pokolenie oraz pokolenia następne zechciały zrezygnować z tych psychoaktywnych substancji. Można powiedzieć, że utrwała się trend w którym inicjacja narkotykowa wyprzedza lub wypiera inicjację alkoholową wśród coraz szerszych kręgów młodzieży. Istnieje silna potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych które w syntetyczny sposób mogłyby ukazać specyfikę procesu uzależnienia od narkotyków oraz zaprezentować modele pomocy terapeutycznej [4].

Innym ważnym symptomem są ucieczki z domów rodzinnych, są to zjawiska niebezpieczne i wielce złożone. Dosty często traktuje się je jako jeden z mechanizmów obrony przed złymi warunkami w domu rodzinnym. Pojawia się objaw wadliwego funkcjonowania rodziny gdzie zapewne pojawiają się problemy wewnątrzrodzinne. Pobyt dziecka poza domem rodzinnym sprzyja w podejmowaniu jeszcze zakazanych zachowań takich jak: palenie tytoniu, picie alkoholu, używania środków odurzających lub psychotropowych oraz swobodnych kontaktów seksualnych. Bezpośrednimi powodami ucieczek z domu mogą też być problemy w szkole, brak poczucia bezpieczeństwa brak pozytywnego związku emocjonalnego z innymi dziećmi w szkole, konflikty z nauczycielami czy rodzicami.

Należy sądzić, że poza przyczynami środowiskowymi istnieją także przyczyny podmiotowe tzn pewne właściwości psychiczne dziecka, które w interakcji z czynnikami środowiskowymi doprowadzą do ucieczki z domu rodzinnego. Zerwanie kontaktu z domem powinno być zawsze sygnałem alarmowym. Niejednokrotnie bywa tak, że ucieczka z domu rodzinnego wiąże dziecko ze środowiskiem z tzw marginesu społecznego i tym samym doprowadza do utrwalenia zaburzeń rozwoju społecznego [9].

Jest starą i wypróbowaną zasadą że lepiej zapobiegać niż leczyć. Dlatego też skuteczność działań profilaktycznych zależy przede wszystkim od właściwego rozpoznania zagrożeń. Dobra diagnoza uzależniona jest z kolei od właściwego rozpoznania symptomów patologii w środowisku człowieka a także w jego rozwoju. Obie mogą być jednocześnie źródłami patologii społecznych. Przykładowymi i najczęściej opisywanymi patologiami społecznymi są brak szacunku dla norm współżycia społecznego, ignorowanie przepisów prawa przejawiające się w agresji, wandalizmie, chuligaństwie, przestępczości. Brak poczucia odpowiedzialności popadanie w uzależnienia: od nikotyny, alkoholu, narkotyków [2].

Uzależnienie od narkotyków czy też środków odurzających lub psychotropowych podobnie jak choroba alkoholowa na trwałe wpisały się w społeczny pejzaż Polski i krajów należących do cywilizacji zachodu. Nic nie wskazuje też na to aby młode pokolenie oraz pokolenia następne zechciały zrezygnować z tych psychoaktywnych substancji. Można powiedzieć że utrwała się trend w którym inicjacja narkotykowa wyprzedza inicjację alkoholową wśród coraz szerszych kręgów młodzieży. Istnieje też pilna potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych a także tworzenia opracowań które w syntetyczny sposób mogłyby ukazać specyfikę procesu uzależnienia od narkotyków oraz zaprezentować modele pomocy terapeutycznej [4].

W związku z narastającym problemem narkomanii w latach siedemdziesiątych doktor Zbigniew Thielle ordynator oddziału odwykowego dla narkomanów w Lubiążu wprowadził zasadę społeczności terapeutycznej. Jest on autorem książki „Toksykomanie”. Terapia oparta na modelu wspólnoty terapeutycznej okazała się na tyle skuteczna że zaczęto ją stosować także w jednostkach penitencjarnych. Podstawowy program terapii dla osób pozbawionych wolności u których stwierdzono uzależnienie od narkotyków lub też substancji odurzających lub psychotropowych obejmuje sześciomiesięczny pobyt w oddziale terapeutycznym. Pobyt skazanego w takim oddziale może być skrócony do czterech miesięcy. Po zakończeniu terapii skazani są przenoszeni do zwykłych oddziałów mieszkalnych gdzie nadal mogą kontynuować terapię poprzez spotkania AN czy też proces trzeźwienia. Należy pamiętać że wszelkie uzależnienie a zwłaszcza od alkoholu i substancji psychotropowych mają negatywny wpływ na życie każdego człowieka ponieważ powodują że człowiek główną aktywność poświęca na ich zdobywanie. Mają negatywny

wpływ na jego kondycję fizyczną (niszczącą organizm) jak i psychiczną (człowiek nie odczuwa potrzeby ekspansji zawodowej towarzyskiej czy też społecznej jego świadomość staje się coraz bardziej zaburzona. Osoba uzależniona dużo czasu poświęca na zdobywanie środków odurzających, wchodząc często w kontakty ze środowiskiem przestępczym co za tym idzie w konflikt z prawem.

W wypowiedziach więźniów często możemy znaleźć potwierdzenie fundamentalnej prawdy że bez Boga i Jego praw nie ma moralności praw i porządku na ziemi.

Zrozumiałem że przestępstwo które popełniłem nie stałoby się gdybym był bliżej Boga. Brak życia duchowego – brak wiary w Boga, brak praktyki religijnej było jednym z powodów mojego uzależnienia. Przerwa w praktykach spowodowała we mnie pustkę i zgorznienie.

Społeczeństwo jest bardzo kryminogenne i nikt nie stara się usunąć tej patologii. W społeczeństwie jest ciągle epatowanie przemocą, pornografią, która wypacza ludzi. W przypadku słabszej psychiki człowiek przychodzący do więzienia jest już zepsuty. Główną przyczyną są złe rodziny w których nie ma wzorców moralnych w których brakuje po prostu miłości.

Dlatego też wielką rolą wychowawców, psychologów, terapeutów jest dbanie o wartości aby stanowiły przykład dla świata aby młodych ludzi wychowywać w ich znajomości i poszanowaniu starszym zaś przypominać je aby nigdy nie zostały zapomniane.

Jan Paweł II powiedział: "Naród który zabija własne dzieci, jest narodem bez przyszłości".

Rozwiązaniem tego problemu w dzisiejszych czasach może być pedagogika serca proponowana przez prof Marię Łopatkową Pedagogika serca uznaje więc prawo dziecka do miłości, czyli do kochania i bycia kochanym, za prawo naczelné w sferze duchowej, wchodzące w skład widniejącego w prawie krajowym i międzynarodowym nadrzędnego prawa dobra dziecka. Miłość w pedagogice serca rozumiana jest jako pozytywna więź uczuciowa dziecka z ludźmi i światem, rozwijana i utrwalana na zasadach etycznych wywodzących się z miłości jako wartości uniwersalnej.

Nie brak w dzisiejszym świecie przemocy. Nie ma dnia aby media nie donosiły o mordercach czy zabójstwie. Bywa też tak, że donoszą o mordercach z dobrych domów i szkół, którzy nie sprawiali problemów wychowawczych w szkole. O młodych przestępcach, niezdolnych do skruchy i litości, znęcających się nad spotkanym przechodniem którym nie podobał się jego wygląd. O nauczycielach i rodzicach którzy nie mogą zrozumieć i uwierzyć, że spokojny uczeń dopuścił się ohydny czynu, często bywa tak, że nie wie dlaczego to uczynił. Wszystkie te narastające sygnały mogą świadczyć o niedorozwoju uczuć wyższych spowodowanym brakiem zdrowego pokarmu jakie potrzebuje dziecko tj miłości i obecności obojga rodziców sprawujących nad nim pieczę i opiekę.

Dzisiaj pokarm jaki dajemy dziecku czy też dzieciom skażony jest agresją, brakuje mu niezbędnej witaminy M – witaminy miłości. Bez tej witaminy nie nauczymy się kochać. Zdrowy pokarm doświadczają dziecku te doświadczenia które ono nabywa w serdecznej relacji z dorosłymi tj: rodzicami którzy wspólnie zajmują się wychowaniem dzieci i utrwalają pozytywne słowa, zdarzenia, obrazy, stanowiące budulec dla sumienia. Istotną częścią tego budulca winna być od wczesnego dzieciństwa empatia. Człowiek niezdolny do współczucia, litości i skruchy nie jest bowiem w stanie wyobrazić sobie cudzego bólu. Dziecko pozostawione samo sobie nie jest w stanie do selekcji i oceny tego co mu świat dostarcza. Zaczynają go interesować w mediach prezentowane sceny brutalne, stępiające wrażliwość na drugiego człowieka. Zanikanie miłości w świecie, szerzenie się analfabetyzmu emocjonalnego sprawia, że dzieci nie uczą się kochania i czynnej dobroci.

Wychowawcy proponując normy moralne powinni ukazywać na czym się one opierają i jakie niosą wartości. Należy tutaj w szczególność akcentować wartości chrześcijańskie związane z osobowością tak aby młodzież mogła je docenić i aby pragnęła je realizować w swoim życiu osobistym. Uczciwe wychowanie zakłada poważne traktowanie człowieka polega także na tym aby nie zdejmować z niego ciężaru skutków decyzji swojego zachowania. To człowiek musi się zmagać ze skutkami swego zachowanie nie można doprowadzać do tego aby mógł się uchylać od odpowiedzialności za swoje czyny.

¹ *Batawia S.* Społeczne skutki nałogowego alkoholizmu, Warszawa, 1961.

² *Cekiera Cz.* Psychologiczne aspekty patologii społecznych w Polsce u progu trzeciego tysiąclecia, Lublin, 2001.

³ *Juczyński Z.* Narkomania podręcznik dla nauczycieli wychowawców i rodziców, Warszawa, 2003.

⁴ *Karpowicz P.* Narkotyki – Jak pomóc człowiekowi i jego rodzinie, Białystok, 3003.

⁵ *Molak A.* Problemy pedagogiczne i psychologiczne klasy szkolnej, Warszawa, 1964.

⁶ *Pilkiewicz M.* Normy i sankcje grupowe, Oświata i wychowanie, 1974.

⁷ *Podgórecki A.* Zagadnienia patologii społecznej, Warszawa, 1976.

⁸ *Pospiszyl K, Zabecznska E.* Psychologia dziecka niedostosowanego społecznie, Warszawa, 1980.

⁹ *Szczutowska K.* Psychospołeczne problemy niedostosowania społecznego, Bydgoszcz, 1993.

¹⁰ *Zaborowski Z.* Koncepcja wyrównywania postaw w stosunkach międzyosobniczych, Studia Socjolog, 1976.

Резюме

Марцін Брила. Наркотична залежність в молодіжному середовищі.

У статті подана типологія різних психотропних препаратів. Найбільш популярними на ринку Польщі є такі препарати, як марихуана, конопля, героїн, екстазі, амфетаміни. Автор проаналізував соціальні групи, що найчастіше вживають наркотичні препарати. У статті охарактеризовані різні групи факторів, що призводять до наркозалежності. Доведено, що найчастішою причиною наркоманії все ж залишається «патологія» сімейного життя, внутрішньосімейні конфлікти. Існує стара, але мудра думка: «Легше запобігти, ніж лікувати». Ефективність профілактики наркоманії залежить від своєчасного розпізнання загрози.

Узагальнено, що наркотична залежність, так як і алкогольна, на довго вписалася у суспільну картину Польщі й країн, що належать до західної цивілізації. У зв'язку зі зростанням проблеми наркоманії в суспільстві, у 70-х роках минулого століття доктор Збігнев Тіеле вперше запровадив термін «терапевтичної спільноти». Автор звертає увагу на те, що будь-яка залежність має негативний вплив на життя людини, оскільки єдиною метою її існування стає здобуття необхідних препаратів.

Автор звертає увагу на перспективний напрям – «Педагогіка серця» професора Марії Лопаткової. Любов є ключовою у цій педагогічній системі. Вона є ланцюжком, що поєднує дитину з людьми і світом. Автор зазначає, що в сучасному суспільстві багато насилля, особливо в засобах масової інформації. Якщо дитина зростає в постійному стресі, бачить тільки погане, вона просто нездатна побачити і відчути позитивні емоції і любов.

Автор вважає, що у виховному процесі необхідно акцентувати увагу на християнських цінностях, пов'язаних із становленням особистості. Молода людина має прийняти ці цінності й реалізувати їх у своєму особистому житті.

Ключові слова: наркотики, наркоманія, соціальні групи, виховання.

Резюме

Марцин Брыла. Наркотическая зависимость в молодежной среде.

В статье представлена типология различных психотропных препаратов. Наиболее популярными на рынке Польши такие препараты, как марихуана, конопля, героин, экстази, амфетамины. Автор проанализировал социальные группы, чаще всего употребляющие наркотические препараты. В статье охарактеризованы различные группы факторов, приводящих к наркозависимости. Доказано, что наиболее частой причиной наркомании все же остается «патология» семейной жизни, внутрисемейные конфликты. Существует старая, но мудрая мысль: «Легче предупредить, чем лечить». Эффективность профилактики наркомании зависит от своевременного распознавания угрозы.

Обобщено, наркотическая зависимость, как и алкогольная, надолго вписалась в общественную картину Польши и стран, относящихся к западной цивилизации. В связи с ростом проблемы наркомании в обществе, в 70-х годах прошлого века доктор Збігнев Тіел впервые ввел термин «терапевтического сообщества». Автор обращает внимание на то, что любая зависимость имеет негативное влияние на жизнь человека, поскольку целью ее существования становится получение необходимых препаратов.

Автор обращает внимание на перспективное направление – «Педагогика сердца» профессора Марии Лопатковой. Любовь является ключевым в этой педагогической системе. Она является звеном, объединяющим ребенка с людьми и миром. Автор подчеркивает, что в современном обществе много насилия, особенно в средствах массовой информации. Если ребенок растет в постоянном стрессе, видит только плохое, он просто не способен увидеть и почувствовать положительные эмоции и любовь.

Автор считает, что в воспитательном процессе необходимо акцентировать внимание на христианских ценностях, связанных со становлением личности. Молодой человек должен принять эти ценности и реализовывать их в своей личной жизни.

Ключевые слова: наркотики, наркомания, социальные группы, воспитания.

Summary

Marcin Bryła. Drug addiction among youth.

The article presents typology of different psychotropic drugs. Marijuana, cannabis, heroin, ecstasy, amphetamines are the most popular drugs on the Polish market. The author has analyzed the social groups that most often take them. A variety of factors that lead to drug addiction are described in the article. "Pathology" of family life and interfamilial conflicts are considered to be the most often the most important causes of drug addiction. An adage says, "Prevention is better than cure". The effectiveness of drug prevention depends on the timely recognition of its threats.

It has been generalized that drug addiction, as well as alcohol one, for a long time has blended into the public picture of Poland and other countries belonging to the Western civilization. With the increasing of drug problems in the society in the 70s of the last century Dr. Zbigniew Tielye first introduced the term "a therapeutic community". The author notes any addiction has a negative impact on the person as the sole purpose of their existence is obtaining necessary drugs.

The author draws attention to a promising way out described in *Pedagogy of the Heart* by Professor Maria Lopatkova. Love is the key in the educational system. It is the link that connects the child with the people and the world. The author proves that in today's society there is a lot of violence, especially in the media. If child grows up in a constant stress, experiences only bad things, s/he is not able to see and feel positive emotions and love.

The author believes that the educational process should focus on the Christian values associated with the development of the individual. Young people should accept these values and implement them in their personal lives.

Key words: drugs, drug addiction, social groups, education.